

francouzskou státní občanku a požívá táž se zřetelem na státní smlouvu uzavřenou s Francií stejných občanských práv s tuzemci. Dle sdělení obsaženého ve věstníku ministerstva spravedlnosti pro rok 1916 (str. 28, 29) byl výkon práv, příslušejících rakouským státním příslušníkům ve Francii, válečným stavem zrušen, i když jim držba těchto práv zůstala zachována; brány francouzských soudů jsou pro rakouské státní příslušníky uzavřeny a tito nemají ve Francii práva, státi k soudu. Nemohou tedy rakouští státní příslušníci jednati ve Francii samostatně, buďsi osobně neb svými plnomocníky, před soudy. Z toho plyne s ohledem na vzájemnost, již nutno dbáti po rozumu § 33 obč. zák., že nelze ani stěžovatelku jako francouzskou státní občanku uznati za oprávněnu k tomu, aby pokud jde výlučně o její práva, v Rakousku samostatně (osobně nebo svým zástupcem) před soudem jednala a návrhy činila. Nelze proto přihlížeti k její stížnosti, již podal jejím jménem její advokát, a slušelo proto stížnost tuto odmítnouti.

Nejvyšší soud vyhověl dovolacímu rekursu plnomocníka stěžovatelčina, usnesení v odpor vzaté zrušil a uložil soudu rekursnímu, aby, nebera zřetele k použitým důvodům, ve věci samé znovu rozhodnul.

Důvody:

V odpor vzaté usnesení založeno jest na odvetných opatřeních bývalého rak.-uh. mocnářství vůči příslušníkům francouzským. Z nich se dovozuje, že stěžovatelce nepřísluší toho času způsobilost, v pozůstalosti její matky před tuzemským soudem jako účastněná strana jednati a vůbec svá práva uplatňovati, poněvadž jest cizozemkou, t. j. příslušnicí francouzskou. Než nelze přehlédnouti, že po utvoření se samostatné a výsostnými právy opatřené republiky československé, která ihned zahájila přátelské styky s republikou francouzskou, nařízením Národního výboru československého ze dne 9. listopadu 1918 č. 33 sb. z. a n. byla veškerá obmezení soukromoprávní osob fysických, pokud spočívají na předpisech vydaných na podkladu čís. nař. ze dne 16. října 1914, č. 189 ř. z., i v odvetných opatřeních v oboru právním i hospodářském za příčinou válečných událostí zrušena. Tohoto v právu veřejném zakotveného nařízení sluší dbáti jako předpisu nepomíjitelného (jus cogens) v každém období řízení, tedy také i v řízení opravném, a to i z moci úřadu. Z příčiny té postrádá za tohoto stavu věcí usnesení stížené, pokud spočívá na zprvu vytčených opatřeních bývalého státu rak.-uherského, každého zákonného neb zákonu rovného podkladu, tak že nezbývalo, než u vyhovění podaného dovolacího rekursu je zrušiti a rekursnímu soudu naříditi, aby, nebera zřetele k použitým důvodům, ve věci samé poznovu rozhodnul.

Čís. 59.

Výmazem, nařízeným v § 57 knih. zák., není dotčena poznámka hypotekární žaloby, jež v mezidobí byla povolena.

(Rozh. ze dne 25. února 1919, R I 77/19.)

V pozemkové knize poznamenáno dne 3. srpna 1918 zamýšlené zcizení nemovitosti, dne 14. srpna 1918 poznamenáno zažalování hypotekární

pohledávky, jež dávno před 3. srpnem 1918 byla vložena, a dne 30. srpna 1918 vložena v pořadí poznámky ze dne 3. srpna 1918 převod vlastnického práva k nemovitosti pro nového nabyvatele. Po té žádal nový nabyvatel dle § 57 knih. zák. za výmaz poznámky hypotekární žaloby ze dne 14. srpna 1918. **K n i h o v n í s o u d** (okresní soud v Liberci) žádosti vyhověl. — **R e k u r s n í s o u d** (krajský soud v Liberci) žádost za výmaz řečené poznámky zamítl, uváživ, že příkaz § 57 knih. zák. není neobmezeným, nýbrž vztahuje se jen k zápisům, obsahujícím nová zatížení, nedotýká se však zápisů, vztahujících se k právům již zapsaným (poznámka žaloby, vykonatelnosti, spravení a pod.).

Nejvyšší soud potvrdil usnesení rekursního soudu, dodav k jeho odůvodnění ještě toto: § 57 knih. zák. nelze vykládati v tom smyslu, že výmazu v něm stanovenému podléhají bez rozdílu všechny knihovní zápisy. Předpis tento má na mysli jen takové výmazy, které se dotýkají podstaty věci a jeví věcný účinek na nemovitost samu. Tomu však není tak u poznámky hypotekární žaloby, poněvadž poznámka tato se vztahuje na pohledávku, která na nemovitosti již vázne a které se má dostati jen vykonatelnosti, takže na knihovním stavu nenastává nijaká změna. Stanovisko stěžovatelem hájené mělo by v zápětí, že uplatňování hypotekárních práv by byla kladena překážka, zvláště když by hypotekární dlužník měl možnost, vyhnouti se hypotekární žalobě tím, že by si vymohl poznámku prodeje nemovitosti. Takovýto stav příčil by se zásadám práva knihovního. Musí proto nabyvatel nemovitosti počítati s knihovními pohledávkami jeho poznámce předcházejícími a i s tím, že hypotekárnímu věřiteli je volno, zažalovati svou pohledávku v mezidobí v § 55 knih. zák. zmíněném. Důsledkem toho nemohou ty zápisy, které mají základ v položce knihovní na nemovitosti již váznoucí, podléhati vlivu poznámky prodeje. Náleželo proto dovolací rekurs jako neodůvodněný zaničit.

Čís. 60.

Přípustnost povolení exekuce soudy státu československého pro pohledávku bývalého c. k. eráru i po státním převratu ze dne 28. října 1918. *)

(Rozh. ze dne 25. února 1919, R II 18/19.)

Exekuční žádosti finanční prokuratury podané jménem »c. k. eráru« o povolení exekuce zabavením určitého sirotčího vkladu ku zajištění nákladů za čtřicetkrát bylo usnesením prvého soudu (okresního soudu v Židlochovicích) ze dne 30. listopadu 1918 vyhověno. — **R e k u r s n í s o u d** (zemský soud v Brně) žádost tu na rekurs opatrovníka dlužníkovy zamítl. Neboť jako vymáhající věřitel vystupuje c. k. erár; tato právnická osoba však již nepozůstává a ve prospěch jiné osoby, nežli té, která v titulu exekučním jako oprávněná jest označena, může exekuce míti toliko potud místo, pokud listinami veřejnými nebo veřejně ověřenými se prokáže, že nárok v titulu exekučním uznaný neb závazek v něm určený

*) Srovnej později vydané vládní nařízení ze dne 4. června 1919, čís. 313 sb. zák. a nař.